

**Sprawozdanie z monitoringu przyrodniczego i nadzoru nad działaniami ograniczającymi skutki
ekologiczne w związku z zakończeniem odwadniania kopalni „Olkusz-Pomorzany”
luty - marzec 2022**

Sprawozdanie obejmuje okres od początku lutego do końca marca 2022 r. W okresie tym prowadzone były bieżące konsultacje i nadzór przyrodniczy nad działaniami podejmowanymi przez ZGH „Bolesław” S.A. po zaprzestaniu odprowadzania wód dołowych do ekosystemów dolin rzecznych Białej oraz Sztoły (wraz z Babą). Kontynuowany był również monitoring przyrodniczy wybranych odcinków tych dolin.

Sprawozdanie dotyczy okresu zimowego, przed rozpoczęciem sezonu wegetacyjnego. Pomimo braku pokrywy śnieżnej, w dolinach rzecznych nadal panowały warunki zimowe – woda w zastoiskach była cały czas zamrznięta, podobnie było z gruntem w dnie dolin. Dodatkowo bezśnieżne i bezdeszczowe warunki pogodowe, przy silnych wiatrach w lutym i na początku marca spowodowały znaczne osuszenie środowiska obu dolin, wzmacniając efekt ograniczenia lub ustania przepływów w rzekach. W związku z brakiem opadów i ograniczonym zasilaniem gruntowym wyraźnie zmniejszyły się przepływy w Białej (odcinek od ujścia kanału Dąbrówka do ujścia rzeki do Białej Przemszy). Natomiast w Sztole poniżej ujścia Baby przepływ zmniejszył się do niewielkiej stróżki wody i wyraźnie skrócił się odcinek, na którym był notowany przepływ. W górnym odcinku Sztoły zanotowano większą wydajność źródeł i wydłużenie się odcinka, na którym utrzymuje się przepływ powierzchniowy.

Sprawozdanie obejmuje następujące zagadnienia:

1. konsultacje i nadzór przyrodniczy nad bieżącymi działaniami podejmowanymi przez ZGH „Bolesław” S.A. w dolinach rzecznych;
2. przygotowanie wniosków o wydanie zezwolenia na ewentualny odłów i przeniesienie płazów z doliny Sztoły do siedlisk zastępczych;
3. problem znacznego zaśmiecenia dolin Białej i Sztoły;
4. monitoring przyrodniczy w dolinach Białej i Sztoły, ze szczególnym uwzględnieniem zidentyfikowanych obszarów występowania siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w dolinie rzeki Białej.

Ad. 1.

W związku z podjęciem się przez ZGH „Bolesław” S.A. **wykonania udroźnienia koryta rzeki Białej (połączone wody Sztolni Ponikowskiej i Bolesławskiej) na odcinku ok. 280 m** na granicy m. Laski w gminie Bolesław i gminy Dąbrowa Górnicza w rejonie ujścia kanału Dąbrówka do Białej przeprowadzone zostały dwie wizje terenowe (3.02.2022 i 25.03.2022) mające na celu określenie szczegółowych uwarunkowań przyrodniczych tego przedsięwzięcia. Udroźnienie to jest niezbędne z uwagi na interes publiczny, wynikający z zagrożenia powodziowego północnej części m. Laski w trakcie nawałnych opadów deszczu. Na podstawie wcześniejszego rozpoznania, jak również przeprowadzonej wizji na początku lutego sformułowano zalecenia, które wykonawca powinien uwzględnić w trakcie wykonywania robót udrażniających. Roboty powinny w jak najmniejszym stopniu ingerować w sąsiadujące z korytem tereny podmokłe i polegać na poszerzeniu koryta by ułatwić spływ w czasie wezbrania, a nie na jego pogłębieniu, tak by nie doprowadzić do odwodnienia sąsiednich torfowisk i łągów. Obszar interwencji w korycie rzeczonym znajduje się w granicach konsultowanego obszaru Natura 2000 "Dolina Białej Przemszy". Z uwagi na fakt, iż udroźnienie jest sprawą pilną (optymalnym

terminem wykonania prac byłby okres późnego lata – sierpień/wrzesień), rekomendowano rozpoczęcie robót po rozmarznięciu gruntu i ze szczególnym zwróceniem uwagi na miejsca potencjalnego rozrodu płazów, w tym również na ograniczenie spływu zawiesiny do Białej, gdzie może występować skrzek żab. Roboty muszą być wykonywane pod nadzorem przyrodników.

W trakcie jednej z wizji terenowych w dolinie Sztoły w połowie lutego 2022 r. **stwierdzono dużą liczbę szczątków zwierząt łownych w wyschniętym korycie rzeki** poniżej mostu Cesarskiego Traktu (drogi gruntowej prowadzącej od ul. Bukowskiej do Przymiarek w Bukownie). Szczątki te, głównie czaszki, kości długie, żebra oraz skóry saren i dzików wyłoniły się z osadów piaszczystych po wyschnięciu koryta Sztoły na długości kilkudziesięciu metrów poniżej mostu, co może świadczyć o utylizacji w wodach Sztoły resztek upolowanych zwierząt łownych. W dniu 9 marca 2022 roku przeprowadzona została wizja terenowa mająca na celu przegląd stanu koryta Sztoły po wykonaniu zleconych przez ZGH „Bolesław” S.A. zabiegów usunięcia ww. szczątków zwierząt z koryta rzeki. Wyniki wizji potwierdziły należyte wykonanie tych zabiegów, nie stwierdzono obecności kości, czaszek ani skór zwierzęcych w korycie rzeczonym. W korycie zalega jedynie materiał roślinny – mchy, fragmenty drewna, w tym pozostałości gałęzi ogryzionych przez bobry, które nie stanowią zagrożenia dla środowiska ani dla zdrowia ludzi.

Ad.2.

W związku z zanikiem przepływów w dolnej części doliny Sztoły **podjęte zostały działania by zminimalizować skutki osuszenia koryta dla płazów, głównie żaby trawnej *Rana temporaria***. Pojedyncze osobniki tego gatunku były obserwowane w tej części doliny, zarówno w okresie poprzedzającym zaprzestanie zrzutu wód kopalnianych, jak i tuż po zatrzymaniu przepływu. Żeby umożliwić potencjalnie niezbędne przemieszczenie płazów migrujących do doliny Sztoły w celu rozrodu przygotowane zostały odpowiednie wnioski do Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach i Krakowie o wydanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów wymienionych w ustawie o ochronie przyrody w stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą i częściową (wymienione gatunki płazów są objęte ochroną częściową). Po wyschnięciu koryta rzecznej Sztoły na odcinku poniżej Bukowna, aż do jej ujścia do Białej Przemszy, pojedyncze osobniki płazów mogą potencjalnie migrować do wyschniętych lub wysychających miejsc w celu rozrodu. W interesie ochrony tych zwierząt planowane jest ich odłowienie i przeniesienie do odpowiednich siedlisk poza wyschniętym odcinkiem doliny, gdzie będą mogły przeprowadzić cały cykl rozwojowy w bieżącym roku. W związku z planowanym potencjalnym zabiegiem przemieszczenia płazów poza dolinę Sztoły została nawiązana współpraca z miejscowymi przyrodnikami. Z uwagi na zachowany przepływ oraz występowanie w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki niezagrożonych wyschnięciem siedlisk, nie planuje się podobnych zabiegów w dolinie rzeki Białej.

W ostatniej dekadzie marca rozpoczęły się gody żaby trawnej w dolinie rzeki Białej. Mają one miejsce zarówno w zastoiskach wody bezpośrednio w korycie rzeki (m.in. okolice mostu w Kuźniczce Nowej/Reczkowem), jak i w ciągu stawów i towarzyszących im zastoiskach wody w lesie w dolinie Białej powyżej Lasek. Najliczniejsze zgrupowanie odnotowano w drugim, licząc od Lasek w górę doliny stawie częściowo zarośniętym szuwarem. W czasie gdy w dolinie rzeki Białej rozpoczęły się gody żaby trawnej poszukiwaliśmy miejsca gdzie mogła potencjalnie przezimować w dolnej części doliny Sztoły. Utrzymująca się susza przyczyniła się jednak do wyschnięcia pozostałych po zatrzymaniu przepływu płytkich rozlewisk. W miejscach tych nie stwierdziliśmy obecności płazów. Nie znaleźliśmy ich też na odcinku miejskim w Bukownie, gdzie woda się jeszcze sączy a rodziny bobrowe tamują odpływ i istnieją potencjalne warunki do odbywania lęgów płazów. W okolicy zlikwidowanego i zrewitalizowanego

ujęcia wody w Ryszce znajduje się niewielkie oczko wodne, do którego przeniosła się ze Sztoły jedna z rodzin bobrów. Istnieją tam potencjalne warunki dla rozrodu żaby trawnej i ropuchy szarej, ale w czasie kontroli przeprowadzonej w końcu miesiąca nie stwierdziliśmy tam obecności płazów.

Ad. 3.

Wody w Sztole i Białej opadły ukazując masę różnego rodzaju odpadów utylizowanych przez ostatnie kilkadziesiąt lat w obu korytach rzecznych. Są to zarówno odpady organiczne – szczątki zwierząt, jak i różnego rodzaju odpady plastikowe, elementy wyposażenia gospodarstw domowych, części samochodowe, itp. Jakkolwiek, ZGH „Bolesław” S.A. podjął skoordynowane i szybkie działania związane z wydobyciem i utylizacją szczątków zwierząt nagromadzonych w kilku miejscach w kanale Dąbrówka, jak również na wspomnianym odcinku Sztoły poniżej mostu Cesarskiego Traktu, oczyszczenie koryt Sztoły i Białej z odpadów bytowych i komunalnych jest bardziej skomplikowane. Duże przepływy w Białej ułatwiły spławianie nawet dużych gabarytowo odpadów na kilka kilometrów w głąb ekosystemu dolinnego. Największe nagromadzenie tych odpadów notuje się w bardzo atrakcyjnym przyrodniczo, silnie meandrującym korycie Białej otoczonej szpalerem łągu (tzw. Kółka). Przewrócone drzewa i wyspy meandrowe stały się przeszkodą dla płynących śmieci i miejscem ich akumulacji. Przy ekstremalnych przepływach plastikowe pojemniki zostały rozniesione na całej długości i szerokości doliny poniżej ujścia kanału Dąbrówka. Duże pokłady odpadów znajdują się w okolicach mostu w Kuźniczce Nowej/Reczkowem, z którego łatwo było je spławić w dół rzeki. W Sztole sytuacja wygląda nieco inaczej – największe nagromadzenie odpadów występuje na miejskim odcinku rzeki, na zapleczu ul. Reymonta rozpoczynając od miejsca zrzutu wody z kanału Baby i stawów Leśnego Dworu. Część śmieci, nawet całe kanapy, kryją gęsto rosnące na nich mchy, głównie brzeźnik strumieniowy *Platyhypnidium riparioides*, który w korycie Sztoły tworzył swego rodzaju podwodne łąki mszyste.

Stwierdzony w trakcie terenowych prac monitoringowych duży stopień zaśmiecenia niektórych fragmentów obu dolin wymaga opracowania długofalowego programu, bezpiecznego dla środowiska, wydobywania odpadów z koryt rzek, w których jest przepływ wody, a dostęp do tych fragmentów jest utrudniony. Realizacja takiego programu przekracza możliwości i kompetencje akcji sprzątnięcia zorganizowanej przez mieszkańców. Stopień zaśmiecenia i rodzaj odpadów zgromadzonych w miejskim odcinku Sztoły w Bukownie skłania do zweryfikowania zbyt optymistycznego stanowiska o możliwości przeprowadzenia jego amatorskiego sprzątnięcia.

Ad. 4.

W okresie objętym sprawozdaniem zakończyliśmy przegląd terenowy doliny Sztoły i Białej, mający na celu rozpoznanie ekosystemów tych dolin w pierwszym okresie po zakończeniu zrzutu wód dołowych, a jeszcze przed pierwszym sezonem wegetacyjnym w nowych warunkach hydrologicznych. Szczególną uwagę zwróciliśmy na **przedmioty ochrony Natura 2000 w dolinie Białej** oraz na stwierdzenie ewentualnych zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych i gatunków objętych ochroną prawną. W monitoringu tej doliny wykorzystane zostały materiały ekspertyzy opracowanej przez Centrum Ochrony Mokradeł w Warszawie mającej na celu weryfikację zasadności poszerzenia sieci obszarów Natura 2000 o tereny położone w dolinach Białej Przemszy i Białej w granicach województwa śląskiego¹. Materiały zostały udostępnione ZGH „Bolesław” S.A. przez Regionalną Dyрекcję Ochrony

¹ Kucharzyk J., Krajewski Ł. 2021. Weryfikacja zasadności uzupełnienia sieci obszarów Natura 2000 o obszar o roboczej nazwie „Obszar w pobliżu Sławkowa”. Centrum Ochrony Mokradeł, Warszawa-Dąbrowa Górnicza.

Środowiska w Katowicach w ramach dostępu do informacji publicznej. Wyniki monitoringu są na bieżąco konsultowane ze specjalistami w zakresie szczegółowych zagadnień botaniki i zoologii. Wykonywana jest dokumentacja fotograficzna, w tym z użyciem fotopułapek, zmieniającego się stanu dolin obu rzek. Bezśnieżną zimę i zamrznięty grunt wykorzystaliśmy by szczegółowo przyjrzeć się wcześniej trudno dostępnym lub w ogóle niedostępnym poza okresem zimowym fragmentom doliny Białej między Laskami a ujściem rzeki do Białej Przemszy.

Pomimo ograniczenia przepływów i obniżenia się poziomu wód gruntowych w dolinie Białej jest ona nadal zasilana wodami płynącymi nie tylko z oczyszczalni ścieków w Laskach i Olkuszu, ale również niewielkich dopływów wody korytem Sztolni Ponikowskiej i Bolesławskiej oraz z wąwozów w Ujkwowie, Krzykawce i Kuźniczce. Pod względem warunków wodnych i siedliskowych dolina rzeki Białej jest asymetryczna. Obszar położony na północ od koryta jest pozbawiony dopływów i sąsiaduje z terenami piaszczystymi i wydłami Lasów Błędowskich. Tu, w wyniku obniżenia się poziomu wód w dolinie następuje osuszanie podłoża i pogorszenie warunków siedliskowych. **Przesuszenie dotyka wykształconych w tej części obszaru Natura 2000 niewielkich płatów torfowisk przejściowych (siedlisko przyrodnicze 7140) oraz płytkich eutroficznym zbiorników wodnych (siedlisko przyrodnicze 3150).** Należy jednak podkreślić, że oba typy siedlisk były tu w stadium zarastania trzciną pospolitą i pogarszania się ich warunków ekologicznych jeszcze przed zaprzestaniem zrzutu wód kopalnianych poprzez kanał Dąbrówka. Jest to proces obserwowany na podobnych torfowiskach i zbiornikach wodnych w wielu miejscach w dolinie Białej Przemszy. W przypadku zbiornika wodnego na terasie Białej zlokalizowanego we wschodniej części doliny (na terenie Dąbrowy Górniczej, dostępne drogą leśną z Lasek), do jego osuszenia przyczyniło się w głównej mierze wykonanie przed laty przekopu łączącego zbiornik z rzeką, którym spłynęła część wody po obniżeniu poziomu w rzece. Pozostała część wody zatrzymana dzięki zatamowaniu odpływu przekopem wyparowała na skutek bezopadowych i bardzo wietrznych warunków pogodowych. Brak jest perspektyw utrzymania tego zbiornika jako siedliska przyrodniczego.

Obszar przylegający do rzeki Biała od południa jest zasilany wspomnianymi dopływami z wąwozów lessowych, u wylotu których, w zakolach Białej wykształciły się tereny podmokłe – torfowiska, łożowiska i łęgi. To właśnie w zachowaniu tych podmokłych siedlisk należy upatrywać szansy na przetrwanie wielu gatunków ptaków zasiedlających do tej pory dolinę tej rzeki. W przeciwieństwie do torfowisk przejściowych po północnej stronie doliny, które zarastają trzcinowiskami, **po południowej stronie Białej występują torfowiska węglanowe (siedlisko przyrodnicze 7230), stanowiące siedlisko cennych gatunków roślin naczyniowych i mchów.** Najlepiej wykształcone płaty takich torfowisk zlokalizowane są w zakolach Białej w Laskach (powyżej ujścia kanału Dąbrówka) oraz w Krzykawie (poniżej tego ujścia) wraz z towarzyszącymi im **dobrze zachowanymi płatami łągów (priorytetowe siedlisko przyrodnicze 91E0)** stanowią największy walor przyrodniczy doliny Białej. Torfowiska węglanowe w dolinie Białej mają charakter młak i są zasilane wodami gruntowymi, niezależnymi od poziomu wody w rzece. Są one dzięki temu mniej narażone na wpływ zmniejszenia się przepływów w Białej, a nawet zniknęło zagrożenie ich zalania wodami niosącymi zawiesinę w czasie ekstremalnych przepływów w rzece. Pomimo tego należy monitorować te siedliska w przyszłości.

W lutym i marcu monitorowane były również fragmenty doliny Białej powyżej ujścia kanału Dąbrówka. Trzykrotnie sprawdzaliśmy stan ekosystemów na obszarze stawów zagospodarowanych dla celów rekreacji wędkarskiej w dolinie Białej powyżej Lasek. Stwierdziliśmy, że woda przelewa się przez mnichy umożliwiające regulację przepływu ze stawów położonych wyżej. Woda ze stawu położonego najniżej znika w ponorze położonym kilkanaście metrów od ostatniej grobli piętrzącej, jednocześnie w

trakcie ostatniej kontroli (25 marca 2022) widoczny był wyraźny ubytek wody w tym najniższym stawie. Wspomniane wcześniej gody żaby trawnej mają miejsce w drugim, wyżej leżącym stawie w Laskach.

Stwierdziliśmy też, że w najwyższym położonym stawie woda utrzymuje się jedynie w rynnie wzdłuż niewysokiej grobelki, w której poprowadzony jest nieczynny rurociąg zasilający kompleks stawów. W zagłębieniu tym żyje jeszcze kilka okazów drobnych rozmiarów ryb, w tym szczupak. Odbywały się tu także gody kilku osobników żaby trawnej. Pozostała część tego zbiornika była wyschnięta. Wysuszenie zbiornika spowodowało zamarcie znacznej części łąki ramienicowej (*Chara* sp.) porastającej część dna, aktualnie utrzymuje się ona jedynie w obrębie rynny wzdłuż rurociągu. Zaniknie też siedlisko przestki pospolitej *Hippuris vulgaris*. Z uwagi na status zagrożenia tego gatunku wskazane byłoby podjęcie próby przeniesienia przynajmniej części osobników tej rośliny do innych siedlisk w zlewni Białej Przemszy.

Następny zbiornik został wyłożony grubą folią a brzegi są wyłożone kamieniami. Został on przystosowany do poboru wody dla celów gaśniczych. Woda w tym zbiorniku utrzymuje się na poziomie około 1 m niżej od stanów najwyższych. W zbiorniku tym obserwowane były również pojedyncze żaby trawne przystępujące do godów. Poziom wody w trzecim zbiorniku jest też wyraźnie niższy a jego dno w górnej części jest odsłonięte. Pomiędzy tymi trzema najwyższymi położonymi zbiornikami w kompleksie stawów między Karną a Laskami nie następuje przepływ wody. Przepust w grobli zamykającej ów trzeci staw jest zabezpieczony i brak jest odpływu. Ubytek wody jest więc głównie efektem parowania.

W trakcie monitorowania siedlisk w dolinach rzecznych Białej i Sztoły kontynuowano **obserwacje aktywności bobrów**. W przypadku Białej sytuacja wydaje się być stabilna, rodziny bobrowe funkcjonują w swoich dawnych siedliskach. Natomiast w dolinie Sztoły, po podjęciu migracji zaraz po zaprzestaniu zrzutu wód kopalnianych poprzez koryto Baby i ustaniu przepływu na znacznym odcinku poniżej Bukowna, sytuacja jest nadal dynamiczna. Bobry okazjonalnie pojawiają się nawet w środku wyschniętego odcinka, w okolicy swoich porzuconych nor poniżej mostu Cesarskiego Traktu. Bobry zasiedliły też niewielki zbiornik wodny przy dawnym ujęciu wody w Ryszce, czego dowodem są świeże ślady ich aktywności i zamieszkała nora w brzegu zbiornika. Przynajmniej jedna rodzina bobrowa utrzymuje się nadal w zakolu Sztoły na wprost od skrzyżowania ul. Parkowej z ul. Reymonta w Bukownie. Tama bobrowa oraz towarzyszące norom przegłębienia to aktualnie ważne elementy zatrzymania wody w korycie, nawet w okresie bardzo niewielkiego przepływu wody. Konsekwencją bytowania bobrów w tej części doliny są obgryzione drzewa i krzewy przy korycie Sztoły, ale również potencjalne szkody w drzewach owocowych i ozdobnych na terenie posesji wzdłuż doliny.

Prowadzony stały monitoring przyrodniczy dostarcza również sporo informacji o bytowaniu i aktywności innych zwierząt. **Dolina Białej jest siedliskiem lęgowym ptaków, w tym żurawi *Grus grus***, które aktualnie przystępują do lęgów. Wspomniane torfowiska węglanowe i sąsiadujące z nimi łęgi są siedliskiem lęgowym dwóch par żurawi. Podmokłe, południowe fragmenty doliny Białej stanowią też doskonałe siedlisko lęgowe innych ptaków wodno-błotnych.

Dolina Białej jest również siedliskiem wydry *Lutra lutra*, gatunku objętego, podobnie jak bóbr, częściową ochroną prawną w Polsce oraz wymienionej w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej UE. Liczne ślady żerowania wydry (głównie fragmenty lub kości płazów i gryzoni) oraz wielokrotne rejestracje na fotopułapce świadczą o stałym bytowaniu tego drapieżnika na tym terenie. Siedlisko

wydry jest również penetrowane przez jenota *Nyctereutes procyonoides*, który jest obcym dla polskiej fauny drapieżnikiem. Jenot konkuruje tu zarówno z wydrą, jak i z lisem.

Dokumentacja fotograficzna

Zamarznięte fragmenty torfowiska węglanowego w dolinie Białej (Krzykawa) fot. A. Tyc (12.03.2022 – lewe, 22.03.2022 – prawe)

Fragment dobrze zachowanych i uwodnionych łągów na obrzeżach torfowiska węglanowego w Krzykawie, fot. A. Tyc (12.03.2022)

Zastoiska wody u wylotu wąwozów lessowych w okolicy dawnego młyna w Reczkowem, fot. A. Tyc (22.03.2022)

Dopływy czystych wód wzdłuż południowego obrzeżenia koryta Białej, dopływy z zasilania gruntowego (młaki, torfowiska węglanowe) oraz gruntowo-powierzchniowego (wąwozy lessowe) fot. A. Tyc (10.02.2022)

Dopływ wody do koryta Białej ze strefy źródłiskowej w Reczkowem (28.02.2022 – lewe, 22.03.2022 – prawe)

Fragment zarastającego torfowiska przejściowego w zakolu po północnej stronie doliny rzeki Białej, fot. A. Tyc (28.02.2022)

Wyschnięte zbiorniki wodne po północnej stronie doliny rzeki Białej, fot. A. Tyc (8.03.2022 – lewe, 28.02.2022 – prawe)

Żuraw w siedlisku lęgowym w sąsiedztwie torfowiska węglanowego w Krzykawie, po południowej stronie Białej, fot. A. Tyc (22.03.2022 – lewe), zdjęcie tańca godowego z fotopułapki (13.03.2022 – prawe)

Ślady żerowania wydry przy korycie Białej w okolicy dawnego młyna w Reczkowem, fot. A. Tyc (25.02.2022 – lewe) oraz wydra zarejestrowana na fotopułapce (17.03.2022 – prawe)

Jenot zarejestrowany na fotopułapce w Reczkowem (22.03.2022 – lewe), skrzek żaby trawnej w okolicach mostu w Kuźniczce Nowej/Reczkowem, fot. A. Czyłok (27.03.2022 – prawe)

Żaby trawne przy skrzeku w stawie w Laskach, fot. A. Tyc (25.03.2022)

Wysychające zbiorniki wodne w dolinie Białej w Karnej, fot. A. Tyc (25.03.2022)

Niewielki zbiornik wodny w sąsiedztwie zlikwidowanego ujęcia wody w Ryszce i ślady aktywności bobrów, fot. A. Tyc (22.02.2022)

Tama bobrowa i pozostałość po zamrzniętym spiętrzym fragmencie Sztoły (lewe) i lokalizacja nory bobrów w zakolu rzeki, fot. A. Tyc (25.03.2022)

Silnie zaśmiecony odcinek koryta Białej (tzw. Kółka) ok. 1,5 km od ujścia kanału Dąbrówka, fot. A. Tyc (10.02.2022)

Silnie zaśmiecony odcinek koryta Białej (tzw. Kółka), (10.02.2022 – lewe), zwoje izolacji kabli wrzucone do Białej w sąsiedztwie mostu w Kuźniczce Nowej/Reczkowem (25.02.2022 – prawe), fot. A. Tyc

Śmieci plastikowe wbudowane w tamę bobrową w okolicy dawnego młyna w Reczkowem (22.03.2022 – lewe) oraz nagromadzenie plastikowych pojemników w trzcinowiskach ok. 2 km od ujścia kanału Dąbrówka (11.03.2022 – prawe), fot. A. Tyc

Silnie zaśmiecone fragmenty miejskiego odcinka koryta Sztoly, fot. A. Tyc (25.03.2022)

Szczątki zwierząt łownych zutylizowane w korycie Sztoły poniżej mostu drogi Cesarskiego Traktu, fot. A. Tyc (14.02.2022)

Katowice – Sosnowiec, 29.03.2022

Andrzej Czylok, Andrzej Tyc

A. Czylok
Andrzej Tyc